

SZEMÉLYI KÖLCSÖN IGÉNYLÉS FELTÉTELEINEK VIZSGÁLATA

THE EXAMINATION OF THE PERSONAL LOAN'S REQUEST CONDITIONS

Dr. Csizmásné Tóth Judit^{1*}, Szöllősi Péter²

¹Közgazdasági Pénzügyi és Menedzsment Tanszék, Gazdálkodási Kar, Neumann János Egyetem

²Közgazdasági Pénzügyi és Menedzsment Tanszék, PEM Kutatócsoport, Gazdálkodási Kar, Neumann János Egyetem, Magyarország

Kulcsszavak:

személyi kölcsön,
kamat,
átlag feletti jövedelem,
átlagos jövedelem

Keywords:

personal loan,
interest,
average over income,
average income

Cikk történet:

Beérkezett: 2017. november 21.
Átdolgozva: 2017. november 21.
Elfogadva: 2017. november 21.

Összefoglalás

Kutatásunk során a személyi kölcsön igénylésének feltételeit vizsgáltuk 6 magyarországi bank (OTP, Raiffeisen, CIB, Erste, Budapest, Sberbank) esetében a 2017. augusztus havi banki ajánlatok alapján. Összehasonlítottuk a személyi kölcsön igénylésének a feltételeit, az átlag feletti (265 ezer Ft-os) és az átlagos (170 ezer Ft-os) jövedelemmel rendelkező ügyfelek esetében.

Abstract

During our research, we examine the Hungarian banks (OTP, Raiffeisen, CIB, Erste, Budapest, Sberbank) personal loan offers in 2017 august. We compare the conditions when somebody has average (170 000 Ft), or average over income (265 000 Ft).

1. Bevezetés

Kutatásunk során a személyi kölcsön igénylésének feltételeit vizsgáltuk 6 magyarországi bank (OTP, Raiffeisen, CIB, Erste, Budapest, Sberbank) esetében a 2017. augusztus havi banki ajánlatok alapján. Összehasonlítottuk, hogy az átlag feletti (265 ezer Ft-os) jövedelemmel rendelkezők, mennyivel kedvezőbb feltételekkel igényelhetnek személyi hitelt, mint azok a személyek, akinek átlagos (170 ezer Ft-os) fizetése van.

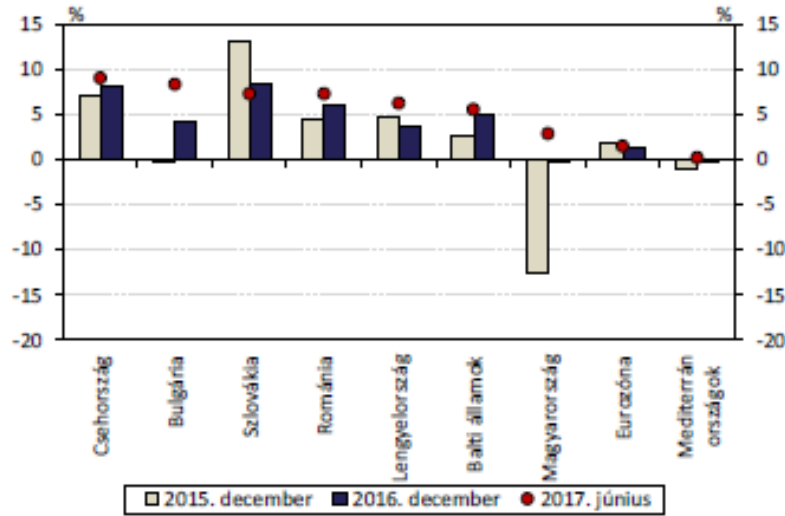
2. Lakossági hitelezés, és ezen belül a személyi kölcsönök növekvő felvétele

A lakossági hiteleken belül a személyi hitel a magánszemély ügyfelek számára szabad felhasználású, általában rövid vagy középlejáratú, fedezet nélküli hitel [1]. A személyi kölcsönöknél „a hitelcél nem kötött, vagyis az adós a kölcsön összegét (amely akár több millió forint is lehet) – választása szerint – bármire felhasználhatja, így például autóvásárlásra, tartós fogyasztási cikkek vásárlására, vagy akár utazáshoz is. A kölcsön visszafizetésének forrása az adós rendszeres jövedelme, ebből adódóan igénylésének feltétele az adós bankszámlájára érkező havi rendszeres jóváírás.” [2]

Jelenleg a lakossági hitelezés bővülése jellemző az eurozónában, és ezen belül Magyarországon is. Az eurozónában az éves átlagos növekedési ütem 2017 második negyedévében 1,4 százalékot tett ki, míg Magyarországon a háztartási hiteltranzakciók állománya 2,8%-kal bővült éves szinten. A tagállamok többségében nőtt a háztartások adóssága éves

* Kapcsolattartó szerző. Tel.: +36 30 824 95 72
E-mail cím: toth.judit@gk.uni-neumann.hu

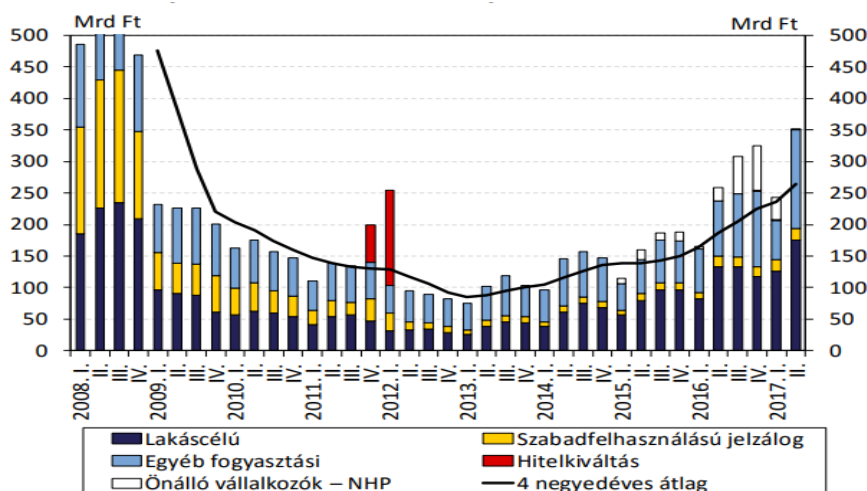
összevetésben, beleértve a mediterrán országokat is (1. ábra). Hasonlóan az európai tendenciákhoz, a kelet-közép-európai régióban a lakossági adósságállomány bővülése figyelhető meg, hiszen Csehországban 9 százalékos, Szlovákiában 7 százalékos, Lengyelországban pedig 6 százalékos az éves növekedés mértéke 2017 második negyedében. [3]

Megjegyzés: A mediterrán országok Görögország, Olaszország, Portugália, és Spanyolország; a balti államok Észtország, Litvánia és Lettország. Forrás: EKB, MNB.

1. ábra: A háztartási hitelállomány tranzakciókból eredő éves állományváltozása nemzetközi összehasonlításban [4]

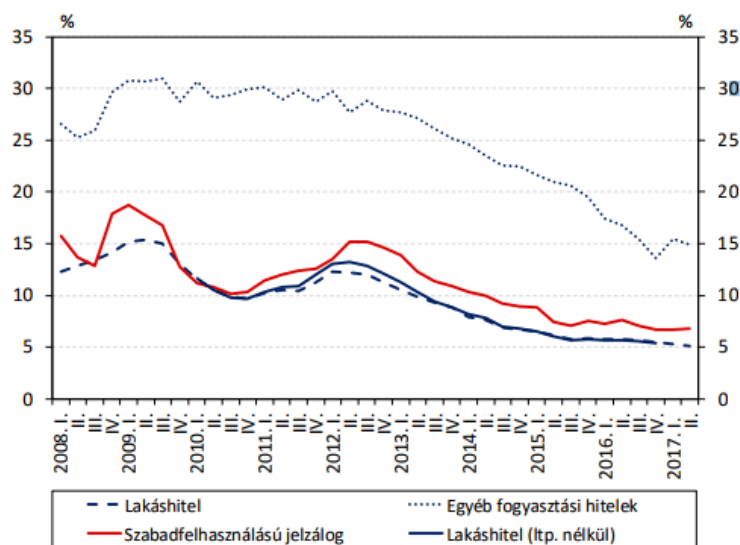
Magyarországon a háztartási hitelezés nagysága a válság óta folyamatos növekedést mutat. 2017 második negyedében a háztartások hitelintézetekkel szembeni hitelállománya 73 milliárd forinttal növekedett a hiteltranzakciók eredményeként (2. ábra). „Az önálló vállalkozók által felvett hiteleket figyelmen kívül hagyva az állományleépülés mindössze 0,6 százalékot tett ki éves alapon. Az új szerződéskötések értéke 350 milliárd forintot tett ki a negyedévben, és éves átlagban 46 százalékkal bővült”. A háztartási hitelekben belül az új lakáshitelek kihelyezése 35 százalékkal, a személyi kölcsönöké 51 százalékkal emelkedett az elmúlt egy évben. [5]

Megjegyzés: A hitelkiváltás csak a végtörlesztéssel és a forintosítással összefüggő kiváltásokat jelöli. Forrás: MNB.

2. ábra: Új háztartási hitelek a teljes hitelintézeti szektorban [6]

Az utóbbi években jelentősen megnőtt a fogyasztói igény a személyi kölcsönökre vonatkozóan, ami több tényezőre is visszavezethető. Talán a legfontosabb ezek közül az alapkamat csökkenése: azáltal, hogy tartósan 1% alatt van jegybanki alapkamat, a hitelek kamatai is egyre alacsonyabbak (3. ábra).

Megjegyzés: Új folyósítású hitelkamatok negyedéves átlaga. Forrás: MNB.

3. ábra Az új háztartási hitelek THM-szintje [6]

Több, mint 10 évvel ezelőtt 20% fölött voltak a személyi hitelek kamatai, a manapság pedig már nem ritka a 10% alatti sem, főként az általunk vizsgált célcsoport, a 250 ezer Ft felett keresők számára. A kereslet növekedése pedig azt eredményezte, hogy a bankok a reklám kampányaikat is egyre gyakrabban építik a személyi kölcsönre és az igénylési folyamatokat is próbálják fokozatosan egyszerűsíteni, hogy az ügyfelek minél gyorsabban juthassanak pénzüsszeghez, amelyet szabadon, bármire elkölthetnek (kivéve a hitelkiváltásos személyi kölcsönöket).

3. Kutatás eredményei

Kutatásunk során azt vizsgáltuk meg, hogy milyen különbségek mutatkoznak a szabad felhasználású személyi kölcsön igénylésében abban az esetben, ha az igénylőnek átlagos (170 ezer Ft-os), illetve átlag feletti (265 ezer Ft feletti) jövedelme van. Arra a kérdésre kerestük a választ, hogy kedvezőbb kamatozású szabad felhasználású személyi kölcsönt vehet-e fel az az ügyfél, aki átlag feletti (265 ezer Ft-os) havi jövedelemmel rendelkezik, mint akinek átlagos (170 ezer Ft-os) fizetése van? Az igényelt összeg mindkét esetben azonos volt (2,5 millió Ft), hogy ebből fakadóan differenciák ne alakuljanak ki, hiszen csak a jövedelmi szint alapján létrejövő különbségeket vizsgáltuk. Mindkét ügyfél, az átlagos és az átlag feletti jövedelemmel rendelkező 5 éve dolgozik multinacionális cégnél, és lakásfelújításra, tehát szabad felhasználásra kíván 2,5 millió Ft-ot igényelni. Utalva kapják mindketten a fizetésüket, amely a K&H-hoz érkezik és egyik ügyfél sem rendelkezik semmilyen hitellel. Az adatszerzés a bankfiókokban az eset részleteinek ismertetése alapján az ügyintézővel történő személyes egyeztetés formájában történt.

3.1. OTP banknál a személyi kölcsön igénylés feltételei

Az OTP bank semmilyen különbséget nem tesz az ügyfelek között az alapján, hogy mekkora jövedelemmel rendelkeznek, leszámítva a hiteligenyítés összegét. 1% ponttal kedvezőbb lehet a kamat abban az esetben, ha online kupon felhasználásával igényli meg az ügyfél a hitelt. Abból a szempontból viszont számítt, hogy az ügyfélnek mennyi a havi nettó keresete, hogy mekkora összeget igényelhet maximálisan. Ezt pedig az elmúlt hónapok fizetésének átlagának a 10-szeresében maximalizálta a bank. Tehát a példánál maradva a 265 ezer Ft-ot kereső ügyfél

felvehet 2,5 millió Ft-ot (ha más hitel nem terheli a jövedelmét), viszont, aki 170 e Ft-os fizetéssel rendelkezik, neki nincsen lehetősége 1,7 millió Ft-nál nagyobb összegű személyi hitelt igényelni.

Ez alapján óriási a differencia, abból a szempontból, hogy az igénylő mekkora összegű fizetéssel rendelkezik, tehát sokkal korlátozottabbak azon ügyfelek lehetőségei, akik alacsonyabb jövedelemmel bírnak. 16,99%-os éves kamatláb mellett juthatnak hitelhez mindkét esetben az ügyfelek, ez akkor lehet 15,99%, ha rendelkeznek online kuponnal, tehát előfordulhat, hogy egy alacsonyabb jövedelmű ügyfél kedvezőbb kamatra kap személyi kölcsönt. Ez a kamatszint a 265 ezer Ft-os jövedelemmel rendelkezők számára különösen magas, de az átlagos fizetéssel rendelkező számára is, összehasonlítva más bankok ajánlataival.

3.2. A Raiffeisen banknál a személyi kölcsön igénylés feltételei

A Raiffeisen Bank esetén nincsen semmiféle különbség abból a szempontból, hogy az ügyfél 170 ezer Ft-ot vagy pedig 265 ezer Ft-ot keres, hiszen ugyanúgy 14,95%-ös éves kamatláb mellett kaphat hitelt, ha vállalja, hogy a Raiffeisen Bankhoz irányítja a jövőben a fizetését. Ellenkező esetben maradt a 17,95-ös kamat.

Mindkét esetben meglehetősen magas kamatszintről beszélhetünk, különösen az átlag feletti fizetéssel bíró ügyfél esetében, ismerte a piac többi szereplője által kínált lehetőségeket a kamatlábra vonatkozóan. A Raiffeisen Bank esetében kamat kedvezmény csak 280 ezer Ft-os havi nettó fizetés felett jár.

3.3. A CIB banknál a személyi kölcsön igénylés feltételei

A CIB Banknál differenciálják az ügyfeleket abból a szempontból, hogy mennyit keresnek havonta, hiszen a 250 ezer Ft felett keresők 4,09%pont mértékű kamatkedvezményt kapnak személyi kölcsön felvételekor. Előnyt élveznek tehát azok az ügyfelek, akik jobban keresnek, viszont a különbség nem szakadéknyi.

Ami még fontos a CIB esetében, hogy alacsonyok a kamatlábak, hiszen 9% alattiról beszélhetünk abban az esetben, ha a bér 250 ezer Ft felett van, míg a másik esetben sem haladja meg a 13 %-ot a kamatláb. Röviden összefoglalva a CIB-nél van különbség a kamatot tekintve a fizetés nagyságából adódóan.

3.4. Az Erste banknál a személyi kölcsön igénylés feltételei

Az Erste Banknál a kamatlábat a hitelösszeg nagysága és az igénylő havi nettó fizetése is befolyásolja. Annál alacsonyabb a kamatláb, minél nagyobb összeget igényelnek, valamint ha minél magasabb az ügyfél fizetése. A két faktor közül sokkal jelentősebb a fizetés nagysága, ugyanis a példánál maradva, ha 2,5 millió forint igényel az ember, akkor 250 ezer Ft alatti fizetés esetében 17,99%-es kamattal kell számolni, míg afeletti jövedelem esetén 9,99%-ossal. Ez óriási különbség, hiszen a kamatként visszafizetendő összeg több, közel a duplája azok számára, akik alacsonyabb jövedelemmel bírnak.

A 9,99%es éves kamatláb egyébként még tovább faragható, hiszen amennyiben 3 milliónál nagyobb összeget igényel az, akinek a fizetése meghaladja a 250 ezret, akkor 7,99%-os éves kamatlábbal lehet kalkulálni.

3.5. A Budapest banknál a személyi kölcsön igénylés feltételei

A Budapest banknál is differenciálják az ügyfeleket abból a szempontból, hogy mekkora a fizetésük. A határ vonal, akárcsak a CIB-nél, az Ersténél és a Sberbank is 250 Ft-os havi nettó fizetésnél van. A 265 ezer Ft-os jövedelemmel rendelkező ügyfél esetében 9,9%-os éves kamatlábbal lehet számolni 2,5 millió Ft igénylése esetén. Akinek viszont nem éri el a fizetése az imént említett küszöböt, annak meglehetősen kedvezőtlen, 18,5%-os kamattal adnak hitelt. Ez még az Erste Banknál tapasztalt kirívóan nagy különbségnél is jelentősebb eltérés. 3 millió vagy annál nagyobb összegű igénylésnél ráadásul a jól keresők még további kamatkedvezményt kapnak és 7,5%-os éves kamatlábbal vehetik fel a hitelt, viszont az átlagos jövedelműek számára akkor is 18,5%-os kamattal kínál személyi kölcsönt a bank.

3.6. A Sberbanknál a személyi kölcsön igénylés feltételei

A Sberbanknál is 250 ezer Ft-nál van a vízválasztó vonal. Akiknek ezt meghaladja a fizetése, azok 6,95%-ös éves kamatláb mellett juthatnak hitelhez, amire egyébiránt árgaranciát is vállal a bank, azaz, ha bármelyik bankban ennél alacsonyabb kamattal igényel az ügyfél személyi hitelt, akkor azt a kamatot nyújtja az ügyfélnek. Nemcsak 2,5 millió Ft-ra vonatkozóan beszélhetünk a 6,95%-os kamatról, hanem 300 ezer Ft-tól egészen 5 millió Ft-ig. Nincsen tehát összegre vonatkozó differenciáltság. Abban az esetben, ha az ügyfél fizetése nem haladja meg a 250 ezer Ft-ot, akkor is 10% alatti, azaz 9,89%-os kamattal kaphat hitelt és bizonyos esetekben akár a 68 ezer Ft-os jövedelem is elegendő ehhez.

A differenciáltság tehát megvan a fizetéseket tekintve, viszont a kontraszt közel sem olyan szembeötlő, mint az Ersténél vagy a Budapest Banknál, hiszen mindössze 3 % pontnyi. Összevetve a többi bank kínálatával, mindkét esetben a piacon elérhető legalacsonyabb kamatláb a Sberbanknál érhető el.

Összességében megállapítható, hogy az OTP Bank és a Raiffeisen Bank a vizsgált esetben nem differenciálja az ügyfeleket a jövedelmi helyzetük szerint. Ellenben a másik négy bank esetében vannak eltérések. A Sberbanknál és a CIB Banknál kis különbségről beszélhetünk: 3, illetve 4%pontnyiról, sőt a Sberbank esetében még így is 10% alatt van az éves kamatláb mértéke. Ellenben az Erste Bank és a Budapest Bank esetében 8%pont és 8,5%pontnyi különbségről van szó, ami azt jelenti, hogy közel kétszer annyi kamatot kell fizetnie az ügyfélnek, csak azért mert a fizetése nem éri el a 250 ezer Ft-ot.

Két szempont szerint is érdemes rangsort felállítani a bankok között ebben a kérdésben (1. táblázat), hiszen egyrészt fontos, hogy mekkora a különbség a kamatot tekintve az átlagos és az átlag fölötti jövedelemmel rendelkezők között, másrészt pedig szimplán, hogy milyen kamattal igényelhet személyi kölcsönt az az ügyfél, akinek 250 ezer Ft alatt van a nettó fizetése. A legjobb ajánlat mindkét esetben 6 pontot kapott, a legrosszabb pedig 1-et (mivel 6 bank vizsgálatára került sor).

1. táblázat: Bankok rangsorolása a személyi hitel igénylés feltételei szerint

Szemponatok	Átlagos és átlag feletti jövedelemmel rendelkezők közötti (pontozás)	Átlag feletti jövedelemmel rendelkező ügyfelek számára kínált kamat mértéke (pontozás)	Össz pont	Helyezés
OTP Bank	6	3	9	III.
Raiffeisen Bank	6	4	10	I.
CIB Bank	3	5	8	IV.
Erste Bank	2	2	4	V.
Budapest Bank	1	1	2	VI.
Sberbank	4	6	10	I.

Összegezve megállapítható, hogy a bankok között jelentős különbség figyelhető meg kizárólag az éves kamatlábat tekintve, mind az átlag feletti, mind pedig az átlagos fizetéssel rendelkezők esetében, adott esetben akár 10%pontnyi is. Ennél még fontosabb tényező, hogy az OTP-t és jelen esetben a Raiffeisent leszámítva jelentős mértékben differenciálják az ügyfeleket a bankok a személyi kölcsön felvétele esetében és óriási előnyt élveznek a jobban keresők. A bankoknak ez azért éri meg, mert a jobb fizetéssel bíró ügyfél esetében biztosítottabbnak látja a hitel visszafizetését.

Köszönetnyilvánítás

Köszönettel tartozunk a kutatás támogatásáért, amely az EFOP-3.6.1-16-2016-00006 „A kutatási potenciál fejlesztése és bővítése a Neumann János Egyetemen” pályázat keretében valósult meg. A projekt a Magyar Állam és az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával, a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

Irodalomjegyzék

- [1] Walter György: Kereskedelmi banki ismeretek. Alinea Kiadó, 2016.
- [2] Dr. Sági Judit [2007]: Banktan, Saldo kiadó, Budapest, 143. o.
- [3] <http://www.mnb.hu/letoltes/hitelezesi-folyamatok-2017-augusztus-hu.PDF> [Online], [Megtekintés: 20-Nov-2017].
- [4] <http://www.mnb.hu/letoltes/hitelezesi-folyamatok-2017-augusztus-hu.PDF> [Online], 16. oldal. [Megtekintés: 20-Nov-2017].
- [5] <http://www.mnb.hu/letoltes/hitelezesi-folyamatok-2017-augusztus-hu.PDF> [Online], 13. oldal. [Megtekintés: 20-Nov-2017].
- [6] <http://www.mnb.hu/letoltes/hitelezesi-folyamatok-2017-augusztus-hu.PDF> [Online], 14. oldal. [Megtekintés: 20-Nov-2017].